

VENDIM
Nr. 1, datë 20.1.2011

NË EMËR TË REPUBLIKËS

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, të përbëra nga:

Shpresa Beçaj	kryesuese
Gani Dizdari	anëtar
Ardian Dvorani	anëtar
Besnik Imeraj	anëtar
Fatos Lulo	anëtar
Ardian Nuni	anëtar
Arjana Fullani	anëtare
Majlinda Andrea	anëtare
Guxim Zenelaj	anëtar
Aleksandër Muskaj	anëtar
Andi Çeliku	anëtar
Evelina Qirjako	anëtare
Mirela Fana	anëtare
Medi Bici	anëtar,

në seancën gjyqësore të datës 20.1.2011 morën në shqyrtim çështjen penale që i përket:

TË PANDEHURIT: Stefan Hodaj.

AKUZUAR: Për kryerjen e veprës penale të favorizimit të prostitucionit me të mitura, parashikuar nga neni 114/2 të Kodit Penal.

TË PANDEHURIT: Edmond Spahaj.

AKUZUAR: Për kryerjen e veprave penale të marrëdhënieve seksuale me të mitura dhe favorizimit të prostitucionit me të mitura, parashikuar nga nenet 100/1 dhe 114/2 të Kodit Penal.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 302, datë 11.12.2002, ka vendosur:

Të deklarojë fajtor të pandehurin Edmond Spahaj për kryerjen e veprës penale të marrëdhënieve seksuale me të mitura, parashikuar nga neni 100/1 i Kodit Penal (KP), ligji 7895, datë 27.1.1995 dhe, bazuar në këtë dispozitë, e dënon atë me 8 vjet burgim.

Të deklarojë fajtor të pandehurin Edmond Spahaj për kryerjen e veprës penale të favorizimit të prostitucionit me të mitura, parashikuar nga neni 114/2 i KP-së dhe, bazuar në këtë dispozitë, e dënon atë me 8 vjet burgim.

Në bazë të nenit 55 të KP-së, në bashkim të veprave penale, e dënon të pandehurin Edmond Spahaj me një dënim të vetëm 12 vjet burgim.

Të deklarojë të pafajshëm të pandehurin Stefan Hodaj për kryerjen e veprës penale të favorizimit të prostitucionit me të mitura, pasi nuk provohet që i pandehuri të ketë kryer veprën penale për të cilën akuzohet. Urdhërohet lirimi i menjëhershëm i tij.

Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr. 82, datë 4.4.2003, ka vendosur:

Mospranimin e apelit.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 22, datë 20.4.2004, ka vendosur:

Rivendosjen në afat të kërkesit Edmond Spahaj për të bërë ankim kundër vendimit nr. 302, datë 11.12.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr. 585, datë 10.12.2004, ka vendosur:

Lënien në fuqi të vendimit nr. 302, datë 11.12.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 872, datë 16.12.2005, ka vendosur:

Mospranimin e rekursit të paraqitur nga mbrojtësi i të pandehurit Edmond Spahaj kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 128, datë 13.4.2007, ka vendosur:

Pranimin e kërkesës së kërkesit Edmond Spahaj.

Rivendosjen në afat të së drejtës për të bërë rekurs në Gjykatën e Lartë kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

Kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë ka bërë rekurs i pandehuri Edmond Spahaj, i cili paraqet këto shkaqe:

- Kallëzimi i marrë prej të dëmtuarës nga ana e policisë gjyqësore është një fakt procedural i pavlefshëm, pasi nuk është një kallëzim i lirë i saj, por është bërë në kuadrin e një interviste me pyetje-përgjigje.

- Pavarësisht se, sipas kallëzueses, në momentin që ajo është kapur nga policia italiane duke prostituuar në rrugë, ka qenë e martuar me shtetasin R.S., organi procedues nuk është marrë me saktësimin e pozitës së këtij të fundit, por me një histori që i përket një periudhe kohore 4-5 vjet më parë, duke marrë në ndjekje penale të pandehurin.

- Kallëzuesja, pas dhënies së dënimit, ka lëshuar një deklaratë noteriale ku thotë se nuk ka qenë Edmond Spahaj personi që e ka dhunuar e detyruar të prostituonte.

- Nga hetimi gjyqësor ka rezultuar e provuar se i pandehuri Edmond Spahaj ka qenë në Greqi në periudhën kohore që akuzohet për veprat penale.

- Vendimi i Gjykatës së Apelit Vlorë bie në kundërshtim me rregullat për formimin e trupit gjykues, parashikuar nga neni 345 i Kodit të Procedurës Penale (KPrPenale) .

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në seancën gjyqësore të datës 9.4.2008 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë për njehsimin e praktikës gjyqësore.

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË,

pasi dëgjuan relatimin e çështjes nga gjyqtarët Andi Çeliku dhe Arjana Fullani; prokurorin pranë Prokurorisë së Përgjithshme, Artur Selmani, që kërkoi mospranimin e rekursit të paraqitur dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë; mbrojtësin e të pandehurit av. Mark Pëllumbi, i cili kërkoi pranimin e rekursit dhe prishjen e vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe të vendimit nr. 302, datë 11.12.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, me anë të të cilëve është dënuar Edmond Spahaj dhe kthimin e çështjes për rigjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Vlorë; dhe pasi e biseduan çështjen në tërësi,

VËREJNË:

Nga gjykimi i çështjes në gjykatat e të gjitha shkallëve, deri në këtë fazë të gjykimit rezultojnë të provuara faktet dhe rrethanat e mëposhtme:

Më 6.2.2002, nga ana e policisë italiane është kthyer në Portin e Durrësit e dëmtuara Brunilda Xhukollari, nga fshati Vërdovë i Pogradecit, e datëlindjes 1983. Sipas kallëzimit të saj, të dhënë të nesërmen e kthimit, në muajin shtator të vitit 1997, kur ajo së bashku me të motrën e saj më të madhe, Xhuljeta, e datëlindjes 1980, kanë qenë duke shëtitur në Pogradec, kanë takuar një shokun e kësaj të fundit, të cilit i kanë shprehur dëshirën për të shkuar e punuar në Itali. Ky ka njoftuar të pandehurit, banorë të fshatit Mesaplik, Vlorë, të cilët kanë ardhur rreth orës 14:30 në shtëpinë e djalit nga Pogradeci (i paidentifikuar) dhe të pestë së bashku janë nisur në Vlorë, ku janë strehuar në apartamentin e vëllait të të pandehurit Edmond, të ndodhur në një pallat 4-katësh, në vendin e quajtur “Kapele”, Vlorë. Të nesërmen të dëmtuarat kanë dalë me dy të pandehurit për të blerë rroba dhe kur janë kthyer nuk kanë gjetur më në banesë djalë nga Pogradeci, i cili sipas thënieve të të pandehurve, i kishte shitur tek ata dhe së bashku do të shkonin në Itali për të bërë një jetë normale. Po atë natë, personat e sipërpërmendur janë ndarë në çifte dhe me dëshirën e tyre kanë fjetur në dhoma të veçanta dhe kanë kryer marrëdhënie seksuale.

Të nesërmen, po të katërt janë nisur me skaf për në Itali dhe shpenzimet e udhëtimit janë paguar prej të pandehurve. Deri në Peruxhia ata kanë udhëtuar së bashku dhe këtu janë ndarë, duke shkuar e dëmtuara Brunilda (kallëzuesja) me të pandehurin Edmond, ndërsa e dëmtuara Xhuljeta me të pandehurin Stefan.

Pas një jave qëndrimi të së dëmtuarës Brunilda në shtëpinë e motrës së të pandehurit Edmond, e

cila, gjithashtu, punonte si prostitutë, me kërkesën e të pandehurit Edmond kjo ka filluar të ushtrojë prostitucion në rrugë. Pas disa kohë pune, i pandehuri Edmond, duke qenë i pakënaqur nga të ardhurat e nxjerra prej saj nga prostitucioni, ka filluar ta rrahë dhe ta keqtrajtojë. Për një periudhë 6-mujore kjo e dëmtuar ka shpëputur lidhjet si me familjen e saj në Shqipëri, ashtu dhe me të motrën, të dëmtuarën tjetër. Mbas 1 viti e gjysmë kohe qëndrimi në Itali, afërsisht nga fundi i vitit 1998, të dyja motrat janë takuar rastësisht dhe pasi i janë ankuar njëra-tjetrës për dhunën e ushtruar nga të pandehurit dhe kanë vendosur të shpëputen prej tyre dhe, pasi e dëmtuara Brunilda ka mundur t'i marrë të pandehurit Edmond 10.000.000 lireta, dy motrat janë larguar në provincën e Ternit, ku kanë punuar për llogari të tyre.

Më pas e dëmtuara Xhuljeta është martuar me një shtetas italian, me të cilin ka lindur dhe një fëmijë, ndërsa e dëmtuara Brunilda është kthyer në Shqipëri, ku është fejuar me një djalë nga Durrësi, të quajtur R.S. Me këtë të fundit, ajo ka shkuar përsëri në Itali në vitin 2002, ku pas tre muajsh qëndrimi atje është kapur nga policia italiane në rrugë, pa dokumente dhe është riatdhesuar. Sa më sipër, janë deklaruar prej saj dhe në seancën gjyqësore të sigurimit të provës.

Në lidhje me sa më sipër, **dy të pandehurit Edmond Spahaj dhe Stefan Hodaj, janë akuzuar për kryerjen e veprës penale të favorizimit të prostitucionit me të mitura, të parashikuar nga neni 114/2 i KP-së, ndërsa i pandehuri Edmond edhe për veprën penale të kryerjes së marrëdhënieve seksuale me të mitura, të parashikuar nga neni 100/1 i KP-së.**

Gjatë gjykimit në Gjykatën e Shkallës së Parë, në seancën e datës 14.10.2002, me kërkesë të mbrojtësve të të pandehurve, me vendim të ndërmjetëm, është konstatuar pavlefshmëria absolute e sigurimit të provës së thëniesve të të dëmtuarës, Brunilda Xhukellari, pasi në seancën e sigurimit të provës gjykata nuk ka marrë vendim sipas pikës 1 të nenit 320 të KPrP-së, por ka kaluar në seancë gjyqësore për marrjen e provës, pa i njoftuar të pandehurit për këtë veprim procedural, duke i mohuar kështu të drejtën për të qenë të pranishëm.

Gjithashtu, gjatë gjykimit në Gjykatën e Shkallës së Parë është thirrur në cilësinë e dëshmitares e dëmtuara Xhuljeta, e cila ka deklaruar se i pandehuri Stefan Hodaj, nuk ishte personi që e kishte trafikuar në Itali. Këtë të pandehur ajo dhe motra e saj e kishin takuar rastësisht në kafe, para se të niseshin në Itali dhe me të i kishte prezantuar personi që vërtet e kishte trafikuar këtë dëshmitare në Itali, i quajtur Bari, të cilin ajo e njihte po ta shikonte. Kjo dëshmitare ka deklaruar, gjithashtu, se nuk e dinte se ku e kishte mësuar e motra emrin e të pandehurit Stefan Hodaj. Por kjo dëshmitare ka konfirmuar pohimet e të dëmtuarës Brunilda në ngarkim të të pandehurit Edmond Spahaj.

Me kërkesë të prokurorit është lejuar dhe leximi i kallëzimit të të dëmtuarës Brunilda.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 302, datë 11.12.2002, ka vendosur:

Të deklarojë fajtor të pandehurin Edmond Spahaj për kryerjen e veprës penale të marrëdhënieve seksuale me të mitura, parashikuar nga neni 100/1 i KP-së, ligji nr. 7895, datë 27.1.1995 dhe, bazuar në këtë dispozitë, e dënon atë me 8 vjet burgim.

Të deklarojë fajtor të pandehurin Edmond Spahaj për kryerjen e veprës penale të favorizimit të prostitucionit me të mitura, parashikuar nga neni 114/2 i KP-së dhe, bazuar në këtë dispozitë, e dënon atë me 8 vjet burgim.

Në bazë të nenit 55 të KP-së, në bashkim të veprave penale, e dënon të pandehurin Edmond Spahaj me një dënim të vetëm 12 vjet burgim.

Të deklarojë të pafajshëm të pandehurin Stefan Hodaj, për kryerjen e veprës penale të favorizimit të prostitucionit me të mitura, pasi nuk provohet që i pandehuri të ketë kryer veprën penale për të cilën akuzohet. Urdhërohet lirimi i menjëhershëm i tij.

Në këtë gjykim i pandehuri përfaqësohej nga av. Kastriot Brahimucaj (caktuar kryesisht nga gjykata).

Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr. 82, datë 4.4.2003, ka vendosur:

Mospranimin e apelit.

Ankimi, i cili shqyrtohej në këtë gjykim, ishte nënshkruar nga av. Kastriot Brahimucaj, por në seancë rezulton që të jetë përfaqësuar nga av. Vajsi Haxhiraj (caktuar nga familjarët, por pa prokurë).

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 22, datë 20.4.2004, ka vendosur:

Rivendosjen në afat të kërkesit Edmond Spahaj për të bërë ankim kundër vendimit nr. 302, datë 11.2.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Në këtë gjykim i pandehuri përfaqësohej nga av. Luan Xhuvli (caktuar nga familjarët e të pandehurit me prokurën nr. 7/5, datë 5.11.2003).

Gjykata e Apelit Vlorë, me vendimin nr. 585, datë 10.12.2004, ka vendosur:

Lënen në fuqi të vendimit nr. 22, datë 20.4.2004 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Në këtë gjykim i pandehuri përfaqësohej nga av. Luan Xhuvli (caktuar nga familjarët e të pandehurit me prokurën nr. 7/5, datë 5.11.2003).

Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 872, datë 16.12.2005, ka vendosur:

Mospranimin e rekursit të paraqitur nga mbrojtësi i të pandehurit Edmond Spahaj kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

Rekursi është nënshkruar nga av. Luan Xhuvli (caktuar nga familjarët e të pandehurit me prokurën nr. 7/5, datë 5.11.2003).

Gjatë gjithë kësaj periudhe, i pandehuri Edmond Spahaj, ka qenë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Pas ekstradimit në Shqipëri, i pandehuri është ndaluar dhe në datën 2.2.2007 ka filluar ekzekutimi i vendimit nr. 302, datë 11.2.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, lënë në fuqi me vendimin nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë. Po në datën 2.2.2007, i pandehuri Edmond Spahaj është vënë në dijeni edhe të vendimeve gjyqësore të dhëna prej gjykatave të të gjitha shkallëve në lidhje me të.

Për shkak të gjykimit në mungesë, duke pretenduar mospasjen dijeni për procedimin dhe vendimet e gjykatave në çështjen në fjalë, Edmond Spahaj, nëpërmjet avokatit të caktuar prej tij me prokurë të posaçme, ka paraqitur kërkesë për rivendosjen në afat të së drejtës për të bërë recurs në Gjykatën e Lartë kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 128, datë 13.4.2007, ka vendosur:

Pranimin e kërkesës së kërkesit Edmond Spahaj. Rivendosjen në afat të së drejtës për të bërë recurs në Gjykatën e Lartë kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

Përfaqësimi në gjykim i të pandehurit është bërë nga av. Arta Danaj, në bazë të prokurës së lëshuar nga i pandehuri Edmond Spahaj.

Kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë ka bërë recurs i pandehuri Edmond Spahaj, nëpërmjet avokatit të autorizuar prej tij me prokurë, i cili ka kërkuar prishjen e vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë dhe të vendimit nr. 302, datë 11.12.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë dhe kthimin e çështjes për rigjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në seancën gjyqësore të datës 9.4.2008, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë për njehsimin e praktikës gjyqësore, meqenëse vërejnë se në praktikën gjyqësore të gjykatave të apelit dhe të Kolegjeve Penale të Gjykatës së Lartë, janë mbajtur qëndrime të ndryshme në lidhje me situatën juridike të shtruar për zgjidhje.

Kolegjeve të Bashkuara u janë parashtruar për shqyrtim këto pyetje:

- Pasi çështja është shqyrtuar në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, a ka të drejtë i pandehuri ose mbrojtësi i tij të kërkojë rivendosjen në afat për të ushtruar recurs ndaj të njëjtit vendim të gjykatës së apelit, nëse i pandehuri pretendon se nuk është vënë në dijeni të vendimit? E njëjta pyetje shtrohet edhe në rastin kur i pandehuri pretendon të rivendoset në afat për të drejtën e apelit.

- Nëse gjykata më e lartë vendos mospranimin e ankimit ndaj vendimit të gjykatës më të ulët për shkak të kalimit të afatit, a mund të kërkohej rivendosje në afat për të ushtruar ankim ndaj të njëjtit vendim?

- Në rastin e më shumë se një të pandehuri, kur çështja shqyrtohet mbi bazën e ankimit të një pjese të tyre, të pandehurve që nuk kanë ushtruar të drejtën e ankimit, a u lind kjo e drejtë pasi vihen në dijeni të vendimit, nëse gjykata më e lartë në përfundim është shprehur për të gjithë të pandehurit bashkë?

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, gjatë gjykimit të çështjes për vendimin nr. 3/2, datë 9.1.2009, kanë vendosur pezullimin e gjykimit dhe dërgimin e çështjes para Gjykatës Kushtetuese për t'u shprehur për pajtueshmërinë e neneve 48/3 dhe 410/2 të Kodit të Procedurës Penale me nenin 43 të Kushtetutës.

Gjykata Kushtetuese, me vendimin nr. 30, datë 17.6.2010, ka vendosur rrëzimin e kërkesës me

arsyetimin se, edhe ashtu siç janë formuluar dy paragrafët e dispozitave të kontestuara, shmanget mundësia e dykuptimësisë së tyre përmes interpretimit pajtues të dispozitave konkrete, objekt shqyrtimi me Kushtetutën, jurisprudencën kushtetuese dhe me praktikën e Gjykatës Europiane.

Pasi riçelën shqyrtimin e çështjes, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë u dhanë përgjigjet e mëposhtme pyetjeve të shtruara për diskutim.

i) Në lidhje me çështjen e parë

Sistemi penal shqiptar njihet dhe pranon si gjykim të vlefshëm gjykimin e zhvilluar në kushtet e mungesës së të pandehurit. Gjykimi në mungesë, në çdo rast, konsiderohet i vlefshëm vetëm në rast se i pandehuri vullnetarisht ka vendosur të mos marrë pjesë në gjykim, me kusht që njoftimet lidhur me procedimin penal dhe vendimet e dhëna të jenë kryer në përputhje me formën që parashikon ligji procedural penal dhe duke garantuar, në çdo rast, që interesat e tij të mbrohen prej një mbrojtësi të caktuar vetë ose nëpërmjet një prej mënyrave të parashikuara në ligj.

Në kushtet kur i pandehuri nuk merr pjesë në gjykim, kur ai nuk ka mundësi që të japë vetë deklaratat, të parashtojë apo të kundërshtojë fakte, të shprehet në lidhje me provat e paraqitura apo të kërkojë administrimin e provave të tjera, njoftimi i procedimit penal dhe vendimet e marra, si dhe dhënia e mundësisë së mbrojtjes me avokat dhe ankimit kundër vendimeve të dhëna, marrin një rëndësi të jashtëzakonshme për të garantuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe të nenit 6 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ).

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë (Kushtetuta), në nenin 33 përcakton se: “Kushdo ka të drejtë të dëgjohet para se të gjykohet. Nga kjo e drejtë nuk mund të përfitojë personi që i fshihet drejtësisë”. Në nenin 43 të Kushtetutës përcaktohet se: “Kushdo ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe”.

Dispozita kushtetuese mbi të drejtën e ankimit ka gjetur një trajtim të hollësishëm në Kodin e Procedurës Penale, titulli VIII. Konkretisht, neni 410 i K.Pr.Penale parashikon rregullin e përgjithshëm se: *“I pandehuri mund të bëjë ankim vetë ose nëpërmjet mbrojtësit të tij. Kundër vendimit të dhënë në mungesë, mbrojtësi mund të bëjë ankim vetëm kur është i pajisur me një akt përfaqësimi të lëshuar në format e parashikuara nga ligji”*.

Jurisprudenca kushtetuese, në vendimin nr. 30, datë 17.6.2010, ka pranuar se edhe mbrojtësi i caktuar prej palëve, sipas kushteve të nenit 48/3 të K.Pr.Penale, i cili parashikon se: *“Zgjedhja e mbrojtësit për personin e ndaluar, të arrestuar ose të dënuar me burgim derisa ky person nuk e ka bërë vetë zgjedhjen, mund të bëhet nga një i afërm i tij, në format e parashikuara nga paragrafi 2”*, mund të legjitimohet të paraqesë ankim kundër një vendimi të gjykatës në rast se plotësohen disa kushte. **E drejta e të pandehurit për të marrë pjesë në gjykim, si dhe për të zgjedhur përfaqësuesit ligjorë është një e drejtë kushtetuese vetjake, e cila nuk mund të transferohet te familjarët. Po ashtu, parashikimi në nenin 48/3 për mundësinë e familjarëve për të pajisur me prokurë mbrojtësin e të pandehurit, nuk nënkupton transferimin e të drejtës për të zgjedhur mbrojtësin nga i pandehuri te familjarët, por nënkupton edhe ushtrimin e vullnetit të këtij të pandehuri nëpërmjet familjarëve. Me fjalë të tjera, i pandehuri e ushtron këtë të drejtë vetjake nëpërmjet familjarëve të tij, të cilët kanë mundësinë objektive për të kontaktuar me avokatë, në mënyrë që këta të fundit të marrin cilësinë e mbrojtësit ligjor të të pandehurit. Në këto kushte, në qoftë se ka mospërputhje ndërmjet vullnetit të të pandehurit dhe vullnetit të familjarëve të tij, që kanë keqinterpretuar vullnetin e të pandehurit ose kanë pasur një vullnet të ndryshëm për mbrojtësin ligjor, duhet të mbizotërojnë vullneti i të pandehurit, i cili në çdo rast mund të refuzojë ose shkarkojë mbrojtësin e zgjedhur nga familjarët.**

Në rastin në shqyrtim rezulton se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë është investuar njëherë në shqyrtimin e rekursit të paraqitur nga mbrojtësi i të pandehurit i caktuar prej familjarëve të tij dhe, me vendimin nr. 872, datë 16.12.2005, ky Kolegj ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë, me arsyetimin se: “Rekursi i paraqitur nga mbrojtësi i të gjykuarit Edmond Spahaj nuk përmban shkaqe nga ato që parashikon neni 432 i Kodit të Procedurës Penale”. Pas ekstradimit dhe arrestimit të të pandehurit, avokati i caktuar prej tij me prokurë të posaçme ka paraqitur kërkesë për rivendosjen në afat të së drejtës për të bërë recurs në Gjykatën e Lartë kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë, kërkesë, e cila është pranuar prej

Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë vlerësojnë se ndonëse nga njëra anë paraqitja e rekursit nga i pandehuri Edmond Spahaj, pas rivendosjes së tij në afat, është një e drejtë kushtetuese, e sanksionuar në nenin 43 të Kushtetutës, i pandehuri e ka ezauruar këtë të drejtë ankimi (rekursi) në momentin e gjykimit të çështjes nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, gjykim në të cilin i pandehuri është konsideruar i përfaqësuar rregullisht sipas neneve 48/3 e 410/2 të Kodit të Procedurës Penale nga avokati i caktuar nga familjarët e tij me prokurë të posaçme. Për më tepër, mospranimi i rekursit nga Kolegji Penal nuk kufizohet vetëm në shqyrtimin e elementeve formale të rekursit dhe që lidhen me afatin ligjor, tregimin e saktë të shkaqeve të paligjshmërisë së vendimit dhe nënshkrimit nga mbrojtësi (neni 435 i K.Pr.Penale), por edhe në kontrollin e ekzistencës ose jo të shkaqeve të rekursit dhe që lidhen me: a) mosrespektimin ose për zbatimin e gabuar të ligjit penal; b) shkelje që kanë si pasojë pavlefshmërinë absolute të vendimit të gjykatës, sipas nenit 128 të këtij Kodi; c) shkelje procedurale që kanë ndikuar në dhënien e vendimit (neni 433 i K.Pr.Penale).

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë ritheksojnë qëndrimin tashmë të konsoliduar se e drejta për t'iu drejtuar një gjykate nuk është absolute. Kjo e drejtë mund të jetë pjesë e kufizimeve, por kufizimet nuk duhet të jenë të tilla sa të dëmtojnë vetë thelbin e të drejtës. Ato duhet të ndjekin një qëllim legjitim dhe mjetet e përdorura duhet të jenë përpjesëtimore me qëllimin që kërkohet të arrihet.

Në rastin në shqyrtim, i pandehuri, në kushtet kur ka ezauruar të drejtën e ankimit dhe kur Gjykata e Lartë është shprehur njëherë me vendim në lidhje me rekursin e paraqitur prej tij, mund të zgjidhte mënyra të tjera ankimi, të parashikuara nga ligji, kundër vendimeve gjyqësore që ai kundërshton. Rishqyrtimi i rekursit nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në kushtet kur ai Kolegj është shprehur njëherë në lidhje me mospranimin e rekursit të paraqitur nga pala, jo për shkak të paraqitjes së tij tej afatit ligjor, bie ndesh me parimin e “*res judicata*” (gjësë së gjykuar), pasi i njëjti Kolegj nuk mund të shqyrtojë dhe shprehet dy herë në lidhje me rekursin e paraqitur nga e njëjta palë kundër të njëjtit vendimi të gjykatës së apelit.

Në këto kushte, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arrijnë në përfundimin unifikues si më poshtë vijon:

Pasi çështja është shqyrtuar në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, në mungesë të të pandehurit, ky i fundit ose mbrojtësi i tij nuk mund të kërkojë rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar rekurs ndaj të njëjtit vendim për të cilin Kolegji është shprehur njëherë, me pretendimin se i pandehuri nuk është vënë në dijeni të vendimit. I njëjti qëndrim mbahet edhe në rastin e kërkesës për rivendosje në afat të së drejtës për të bërë apel pasi çështja është shqyrtuar në gjykatën e apelit.

ii) Në lidhje me çështjen e dytë

Kushtetuta në nenin 43, parashikon se çdokush ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe. E drejta e ankimit kundër një vendimi gjyqësor, mbi bazën e parashikimit kushtetues, gjen zbatim edhe në dispozitat procedurale konkrete. Kjo e drejtë duhet kuptuar si mundësi e çdo individi për të pasur mjete të caktuara procedurale për të kundërshtuar vendimin e dhënë nga një gjykatë më e ulët në një gjykatë më të lartë, duke i garantuar individit të drejtën për t'u përballur me drejtësinë në të gjitha nivelet e saj (ky qëndrim mbahet dhe në vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 5, datë 6.3.2009; nr. 14, datë 5.7.2005). Për këtë qëllim, dispozitat procedurale parashikojnë si mjete ankimi apelin, rekursin në Gjykatën e Lartë dhe kërkesën për rishikim (neni 407 i K.Pr.P.), duke parashikuar dhe afatet procedurale për ushtrimin e këtyre mjeteve të ankimit (shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 17, datë 19.6.2009; nr. 26, datë 15.12.2008; nr. 19, datë 23.12.2004).

Pavarësisht nga lloji i ankimit, Kodi i Procedurës Penale parashikon se ankimi duhet të bëhet në një formë të caktuar (neni 412), të paraqitet pranë një gjykate të caktuar (neni 413) dhe brenda një afati të caktuar (nenet 415 dhe 435).

Rastet kur gjykata vendos mospranimin e ankimit parashikohen në nenet 420 dhe 433 të Kodit të Procedurës Penale. Neni 420 përmban një listë shteruese shkaqesh procedurale, të cilat, në rast se konstatohen prej gjykatës (cilido prej tyre), sjellin mospranimin e ankimit të paraqitur nga pala, ndërsa neni 433 parashikon mospranimin për shkaqe të tjera. Depozitimi i ankimit përtej afatit ligjor, si shkak për mospranimin e ankimit, parashikohet në pikën “c” të nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale.

Vendimi i gjykatës për mospranimin e ankimit, sipas nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale, është

një vendimmarrje, e cila nuk shqyrton dhe nuk bazohet në shkaqe të tjera përveç mungesës së elementeve të ankimit që lidhen me formën e ankimit dhe afatin e depozitimit të tij.

Mospranimi i ankimit për shkak të paraqitjes jashtë afatit ligjor, të parashikuar në nenin 435 të Kodit të Procedurës Penale ndjek të njëjtën logjikë. Në asnjë rast gjykata që vendos mospranimin e ankimit nuk shqyrton dhe nuk shprehet lidhur me thelbin e kërkesave/pretendimeve të palëve, si dhe me faktin nëse gjykata, vendimi i së cilës ankimohet, ka zbatuar drejt ose jo ligjin material e procedural penal. Për rrjedhojë, mospranimi i ankimit për shkak të paraqitjes jashtë afatit ligjor, nuk zgjidh thelbin e mosmarrëveshjes dhe nuk rrëzon pretendimet e palëve apo miraton vendimin e gjykatës kundër së cilës është ushtruar ankim.

Një vendim i tillë i gjykatës mund të kundërshtohet në dy mënyra, të cilat ndryshojnë thelbësisht nga njëra-tjetra dhe që janë rekursi në Gjykatën e Lartë (neni 420, pika 3 e Kodit të Procedurës Penale) dhe rivendosja në afat (neni 147 i Kodit të Procedurës Penale). Rekursi kundër vendimit të gjykatës që ka vendosur mospranimin e ankimit bazohet mbi pretendimin e palës se shkaqet për të cilat është vendosur mospranimi i ankimit dhe që parashikohen në pikën 1 të nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale, nuk ekzistojnë.

Nga ana tjetër, kërkesa për rivendosjen në afat, parashikuar në nenin 147 të Kodit të Procedurës Penale, nuk kundërshton në thelb vendimin e gjykatës në lidhje me ekzistencën ose jo të shkaqeve të mospranimit të ankimit. Kërkesa për rivendosje në afat është një mjet procedural që i mundëson subjekteve të caktuara të ushtrojnë të drejtën e ankimit, të cilën nuk kanë pasur mundësi ta ushtrojnë brenda afateve ligjore për shkak të rastit faktor ose të forcës madhore. Në kuptim të këtij neni, kërkesa për rivendosje në afat duhet të tregojë se pavarësisht se subjekti ka treguar të gjithë kujdesin e nevojshëm, depozitimi i ankimit brenda afatit ligjor nuk ka qenë i mundur për shkaqe që nuk vareshin prej vullnetit të tij. Në rast se këto shkaqe konsiderohen të ligjshme prej gjykatës që shqyrton kërkesën, ajo i mundëson palës që të ushtrojë ankim duke kundërshtuar vendimin dhe parashtruar shkaqet për të cilat ajo mendon se vendimi nuk është në zbatim të ligjit.

Gjykata, e cila shqyrton ankimin e rivendosur në afat, nuk kufizohet në shqyrtimin e elementeve formale të ankimit, përveç atyre për të cilët është bërë rivendosja në afat, por shqyrton dhe shprehet lidhur me thelbin e pretendimeve të palës, duke vendosur përfundimisht sipas përcaktimeve të nenit 428 ose 441 të Kodit të Procedurës Penale.

Në rastin në shqyrtim, rezulton se Gjykata e Lartë me vendimin nr. 872, datë 16.12.2005 ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur prej mbrojtësit të të pandehurit Edmond Spahaj, caktuar prej familjarëve të tij, kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë. Pas arrestimit të të pandehurit, avokati i caktuar prej tij ka paraqitur kërkesë për rivendosjen në afat të së drejtës për të bërë rekurs në Gjykatën e Lartë kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë, kërkesë, e cila është pranuar prej Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë konstatojnë se vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë nr. 872, datë 16.12.2005, me të cilin është vendosur mospranimi i rekursit të paraqitur prej mbrojtësit të të pandehurit Edmond Spahaj, bazohet në nenin 432 të Kodit të Procedurës Penale, që parashikon mungesën e shkaqeve ligjore të rekursit dhe jo në nenin 420 të Kodit të Procedurës Penale, që parashikon paraqitjen e rekursit përtej afatit ligjor si shkak mospranimi.

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë vlerësojnë se vetëm në kushtet kur gjykata më e lartë vendos mospranimin e ankimit për shkak të paraqitjes jashtë afatit ligjor, pa shqyrtuar në thelb ekzistencën e shkaqeve ligjore të ankimit dhe ligjshmërinë e pretendimeve të ngritura në ankim, palëve u lind e drejta që të kërkojnë rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar ankim, në rast se mendojnë se përmbushin kërkesat e pikës 1 të nenit 147 të Kodit të Procedurës Penale.

Në këto kushte, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arrijnë përfundimin unifikues si më poshtë vijon:

Në rastet kur gjykata më e lartë ka vendosur mospranimin e ankimit ndaj vendimit të gjykatës më të ulët për shkak të kalimit të afatit, i pandehuri apo mbrojtësi i tij mund të kërkojnë rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar ankim ose rekurs ndaj të njëjtit vendim.

iii) Në lidhje me çështjen e tretë

Kodi i Procedurës Penale, nenet 79 dhe 92, parashikon dhe lejon gjykimin bashkërisht të disa personave nga i njëjti trup gjykues dhe brenda të njëjtit procesi gjyqësor, me qëllim ekonominë gjyqësore dhe rritjen e eficiencës së shqyrtimit gjyqësor.

Pas mbylljes së hetimit gjyqësor, gjykata del me një vendim të vetëm për të gjithë të pandehurit, i cili nuk nënkupton përgjegjësi penale kolektive, por që në kuptim edhe të nenit 383 të Kodit të Procedurës Penale “tregon dhe parashtron në mënyrë të përmbledhur rrethanat e faktit dhe provat mbi të cilat bazohet vendimi, si dhe arsyet për të cilat gjykata i quan të papranueshme provat e kundërta ...” për secilin prej të pandehurve. Në këtë kuptim, pavarësisht ekzistencës së një vendimi të vetëm gjyqësor, në përmbajtjen e tij gjenden “disa vendime”, të cilat përmbajnë rrethanat dhe provat e administruara nga gjykata, të cilat kanë bërë të mundur edhe kualifikimin e veprës penale të kryer prej secilit të pandehur, si dhe nenet e zbatuara prej gjykatës.

Rregullat e përgjithshme të ankimit të përcaktuara në nenet 408 e vijues të Kodit të Procedurës Penale, parashikojnë, midis të tjerash, subjektet, të cilat mund të ushtrojnë të drejtën e ankimit dhe kufijtë e shqyrtimit të çështjes, duke e trajtuar ankimin si një regjim me karakter individual, që sjell pasoja të caktuara vetëm për personin që e ushtron atë. Në rastet kur ka më shumë se një të pandehur, karakteri individual i ankimit vazhdon të ruhet, por për shkak të specifikës së këtij lloji vendimi, ligji parashikon një përjashtim nga rregulli i përgjithshëm, kur në nenin 416 të Kodit të Procedurës Penale parashikon se: “Ankimi i bërë nga një i pandehur, kur nuk bazohet vetëm në motive personale, vlen edhe për të pandehurit e tjerë.....”. Dispozitat e mësipërme favorizojnë pozitën që ka një i pandehur, i cili nuk ka bërë apel/ankim, pasi ai mund të përfitojë nga apeli/ankimi i bashkë të pandehurit, pasi gjykata, sipas rastit, mund të prishë vendimin gjyqësor pavarësisht mos ankimit prej tij.

Në çdo rast, ankimi, i cili është pranuar për t’u shqyrtuar nga gjykata, i heq mundësinë të pandehurit (bashkë i pandehur), i cili nuk ka ushtruar ankim vetë ose nëpërmjet mbrojtësit të tij, që të kërkojë rivendosjen në afat për shkak se, bazuar në dispozitën e cituar më sipër, ai do të konsiderohet se e ka ezauruar të drejtën e ankimit. Për rrjedhojë, në kushtet kur gjykata është investuar në shqyrtimin e ankimit dhe është shprehur për bazueshmërinë ligjore të pretendimeve të parashtruara në ankim, i pandehuri nuk legjitimohet të kërkojë rivendosje në afat.

Vetëm në rast se ankimi i paraqitur prej bashkë të pandehurit tjetër nuk është pranuar për një nga shkaqet e parashikuara në pikën 1 të nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale, i pandehuri (bashkë i pandehur), i cili nuk ka ushtruar ankim, legjitimohet të kërkojë rivendosje në afat të së drejtës së tij për t’u ankuar kundër vendimit të gjykatës.

Në këto kushte, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë arrijnë në përfundimin unifikues, si më poshtë vijon:

Në çështjet penale me disa të pandehur gjykata nuk duhet të pranojë kërkesën për rivendosje në afat të së drejtës së ankimit të paraqitur nga i pandehuri, i cili nuk ka ushtruar ankim, kur konstatohet se çështja është gjykuar mbi bazën e ankimit të një bashkë të pandehuri.

Pavarësisht sa më sipër, në çështjet penale me disa të pandehur, gjykata duhet të pranojë kërkesën për rivendosje në afat të së drejtës së ankimit të paraqitur nga i pandehuri, i cili nuk ka ushtruar ankim, kur ankimi i bashkë të pandehurit nuk është pranuar për një nga shkaqet e parashikuara në pikën 1 të nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale, si dhe kur gjykata është shprehur në vendim vetëm për ankimin e të pandehurit që ka ushtruar të drejtën e ankimit dhe jo për gjithë të pandehurit.

Si përfundim, Kolegjet e Bashkuara vlerësojnë se, mbështetur në analizën mbi zbatimin e ligjit dhe përfundimet unifikuese të lartpërmendura, kjo gjykatë nuk mund të rishqyrtojë vendimin nr. 585, datë 10.12.2005 të Gjykatës së Apelit Vlorë për të cilin me vendimin nr. 872, datë 10.12.2005 të Gjykatës së Lartë është vendosur: “Mospranimi i rekursit të paraqitur nga mbrojtësi i të pandehurit Edmond Spahaj”.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në mbështetje të neneve 438 dhe 441/a të Kodit të Procedurës Penale,

VENDOSËN:

Mospranimin e rekursit të të pandehurit Edmond Spahaj, kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë.

Ky vendim është unifikues dhe dërgohet për botim në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Shpresa Beçaj (kryesuese), Ardian Dvorani, Ardian Nuni, Fatos Lulo, Besnik Imeraj, Arjana Fullani, Evelina Qirjako, Guxim Zenelaj, Aleksandër Muskaj, Majlinda Andrea, Mirela Fana, Medi Bici

Anëtarë kundër: Gani Dizdari, Andi Çeliku

MENDIMI I PAKICËS

Ne gjyqtarët, Gani Dizdari dhe Andi Çeliku jemi kundër vendimit të shumicës së gjyqtarëve të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, sipas së cilit është vendosur “Mospranimi i rekursit të të pandehurit Edmond Spahaj, kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë ...”.

Në këtë vendim, në përgjigje të pyetjeve të shtruara nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, shumica ka arritur në tri përfundime unifikuese, për të cilat shprehim qëndrimin tonë kundër, si më poshtë:

1. Mbi pyetjen: *“Pasi çështja është shqyrtuar në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, a ka të drejtë i pandehuri ose mbrojtësi i tij të kërkojë rivendosjen në afat për të ushtruar rekurs ndaj të njëjtit vendim të gjykatës së apelit, nëse i pandehuri pretendon se nuk është vënë në dijeni të vendimit? E njëjta pyetje shtrohet edhe në rastin kur i pandehuri pretendon të rivendoset në afat për të drejtën e apelit”, shumica e gjyqtarëve të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë ka arritur në përfundimin unifikues se: **“Pasi çështja është shqyrtuar në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, në mungesë të të pandehurit, ky i fundit ose mbrojtësi i tij nuk mund të kërkojë rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar rekurs ndaj të njëjtit vendim për të cilin Kolegji është shprehur njëherë, me pretendimin se i pandehuri nuk është vënë në dijeni të vendimit. I njëjti qëndrim mbahet edhe në rastin e kërkesës për rivendosje në afat të së drejtës për të bërë apel pasi çështja është shqyrtuar në gjykatën e apelit”.***

Kjo sentencë unifikuese ka kushtëzuar në mënyrë të drejtpërdrejtë vendimin e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit të të pandehurit Edmond Spahaj. Në arsyetimin e kësaj pjese të vendimit për nxjerrjen e këtij përfundimi unifikues, Kolegjet e Bashkuara u janë referuar Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut, Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, jurisprudencës kushtetuese dhe Kodit të Procedurës Penale të Republikës së Shqipërisë, por ne gjyqtarët në pakicë çmojmë se përfundimet e këtij Kolegji bien në kundërshtim me frymën, udhëzimet dhe urdhërimet e akteve ligjore të mësipërme. Në vendimin e tyre, Kolegjet e Bashkuara pranojnë fakte të tilla si: - i pandehuri Edmond Spahaj është gjykuar në mungesë në të gjitha shkallët e gjykimit; - mbrojtja në shkallën e parë të gjykimit është ushtruar nga një avokat i caktuar kryesisht nga gjykata, në gjykatën e apelit dhe Gjykatën e Lartë nga avokati i caktuar nga familjarët e të gjykuarit; - gjatë gjithë gjykimit i pandehuri ka qenë jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë; - pas ekstradimit në Shqipëri i pandehuri është ndaluar dhe në datën 2.2.2007 ka filluar ekzekutimi i vendimit nr. 302, datë 11.2.2002 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë lënë në fuqi me vendimin nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë. Po në datën 2.2.2007, i pandehuri Edmond Spahaj është vënë në dijeni edhe të vendimeve gjyqësore të dhëna prej gjykatave të të gjitha shkallëve në lidhje me të për shkak të gjykimit në mungesë, duke pretenduar mospasjen dijeni për procedimin dhe vendimet e gjykatave në çështjen në fjalë, Edmond Spahaj, nëpërmjet avokatit të caktuar prej tij me prokurë të posaçme, ka paraqitur kërkesë për rivendosjen në afat të së drejtës për të bërë rekurs në Gjykatën e Lartë kundër vendimit nr. 585, datë 10.12.2004 të Gjykatës së Apelit Vlorë, kërkesë, e cila është pranuar prej Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 128, datë 13.4.2007, e më pas kundër këtij vendimi është paraqitur nga i pandehuri (avokati i caktuar prej tij) rekursi, objekt gjykimi nga Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Duke pasur parasysh faktet e mësipërme të përmendura e të pranura në vendimin e tyre nga Kolegjet e Bashkuara, si dhe konstatimet tona se mungojnë në dosjen gjyqësore akte që të provojnë se i pandehuri i është fshehur hetimit dhe gjykimit të çështjes, se i pandehuri është njoftuar personalisht për ekzistencën e një procedimi penal dhe gjykimi për të, se i pandehuri është njoftuar për vendimet gjyqësore të marra ndaj tij (veç komunikimit të vendimeve pas ekstradimit) dhe se vullneti i të pandehurit ka qenë në

përputhje me vullnetin e familjarëve të tij që kanë autorizuar një mbrojtës për përfaqësimin e të pandehurit në gjykim dhe ushtrimin e së drejtës së ankimit dhe rekursit, në gjyqtarët në pakicë jemi të mendimit se me të drejtë i pandehuri i është drejtuar gjykatës për rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar rekurs e pas pranimit të kërkesës për rivendosje ishte, gjithashtu, e drejta e tij për të paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë e për t'u zhvilluar ndaj tij, nga kjo gjykatë, një gjykim themeli i çështjes, pra të shqyrtohej bazueshmëria në ligj e vendimit të gjykatës së apelit dhe jo mospranimi i rekursit të të pandehurit.

Në mbështetje të argumenteve të mësipërme të gjyqtarëve në pakicë, vijnë pikërisht të njëjtat akte ligjore, që referojnë Kolegjet e Bashkuara në vendimin e tyre.

Gjykata Kushtetuese në vendimin e saj nr. 30, datë 17.6.2010, ka evidentuar standardet e vendosura nga Gjykata Europiane, që konsistojnë në: a) i pandehuri ka të drejtë të jetë i pranishëm në procesin gjyqësor, të kryer në ngarkim të tij; b) i pandehuri mund të heqë dorë vullnetarisht nga ushtrimi i kësaj të drejte; c) i pandehuri duhet të jetë në dijeni për ekzistencën e një procesi gjyqësor në ngarkim të tij; ç) duhet të ekzistojnë instrumente paraprake ose riparuese për të shmangur procese në ngarkim të tyre, ose për të siguruar një proces të ri dhe, nëpërmjet depozitimit të provave të reja, të drejtën e mbrojtjes që nuk ka qenë e mundur ta ushtrojë personalisht në procesin në mungesë të përfunduar tashmë. “Në kushtet kur i pandehuri nuk merr pjesë në gjykim, kur ai nuk ka mundësi që të japë vetë deklaratat, të parashtrijë apo të kundërshtojë fakte, të shprehet në lidhje me provat e paraqitura apo të kërkojë administrimin e provave të tjera, njoftimi i procedimit penal dhe vendimet e marra, si dhe dhënia e mundësisë së mbrojtjes me avokat dhe ankimit kundër vendimeve të dhëna, marrin një rëndësi të jashtëzakonshme për të garantuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ)” (i njëjti vendim i Gjykatës Kushtetuese).

Kështu, në lidhje me fshehjen e një të pandehuri nga hetimi dhe gjykimi, njoftimin e të pandehurit në mungesë, si dhe njoftimit atij të vendimeve gjyqësore, Gjykata Kushtetuese arsyeton se: “.....Pika 2 e nenit 33 të Kushtetutës përcakton se personat që i fshihen drejtësisë humbasin të drejtën për t'u dëgjuar nga gjykata. Në këtë kuptim, Kushtetuta ka bërë një zgjedhje që ligjëron gjykimin e të pandehurit në mungesë, kur plotësohen disa kushte, për të cilat në jurisprudencën e kësaj gjykate dhe në praktikën gjyqësore kanë ekzistuar interpretime e qëndrime relativisht të ndryshme. Edhe për këtë arsye, Gjykata Kushtetuese e çmon të nevojshme që, për të siguruar standardet kushtetuese, duhet reflektuar duke u bazuar edhe në praktikën e GJEDNJ-së. Në radhë të parë është e domosdoshme që i pandehuri duhet të ketë dijeni nëse ndaj tij ka filluar një proces penal dhe, në radhë të dytë, ky duhet të heqë dorë vullnetarisht nga pjesëmarrja në të. Gjykata arrin në këtë përfundim, për arsye se heqja dorë nënkupton një akt vullneti nga ana e të pandehurit, që siç është pranuar nga teoria e së drejtës penale, për të pasur një akt vullnetar duhet të ketë në radhë të parë një proces të brendshëm të perceptimit të realitetit nga ana e të pandehurit dhe më pas një proces të brendshëm vendimmarrjeje prej tij. Gjykata vlerëson se në të njëjtën mënyrë në këtë aspekt duhet kuptuar dhe përmbajtja e nenit 147/2 i Kodit të Procedurës Penale, në të cilin thuhet: “Në qoftë se është dhënë vendimi në mungesë, i pandehuri mund të kërkojë rivendosjen në afat për të bërë ankim kur provon se nuk ka pasur dijeni për vendimin”.

Të njëjtin qëndrim si më sipër ka mbajtur edhe GJEDNJ-ja në çështjen *Somogyi kundër Italisë*, pasi ka arsyetuar se mungesa e të pandehurit në një gjykim në ngarkim të tij, nuk është në vetvete një dhunim i nenit 6 të KEDNJ-së, duke u shprehur: “se jemi para një mohimi të drejtësisë, kur një person i gjykuar në mungesë nuk mund të arrijë që një gjykatë tjetër të shprehet përsëri në lidhje me akuzën, qoftë për sa i përket faktit, qoftë për sa i përket ligjshmërisë, pasi ta ketë dëgjuar, kur nuk përcaktohet në mënyrë të saktë që i pandehuri ka hequr dorë nga e drejta që të paraqitet para gjykatës dhe të mbrohet ose që ka pasur qëllimin që t'i fshihet drejtësisë ...”. Rreth këtij problemi, në të njëjtin vendim, GJEDNJ-ja është shprehur se: “... njoftimi i të akuzuarit në lidhje me akuzat në ngarkim të tij përbën një akt të një rëndësie të tillë, ku duhet të ekzistojnë elemente të formës dhe të përmbajtjes, që të garantojnë ushtrimin efektiv të së drejtave të mbrojtjes nga i akuzuari të ..., për rrjedhojë një njohuri e pasaktë dhe e marrë nga burime jozyrtare, nuk është e mjaftueshme.”

Gjykata Kushtetuese ka çmuar se vendimi i mësipërm është i një rëndësie të veçantë, pasi parashikon se janë organet shtetërore ato që duhet të marrin të gjitha masat, nëpërmjet veprimeve aktive, për të siguruar gjykatën se i pandehuri është njoftuar në mënyrë të rregullt se në ngarkim të tij ka një

procedim penal dhe se i pandehuri, pas këtij njoftimi të rregullt, me vullnetin e tij të lirë vendos t'i fshihet drejtësisë. Pra, ky interpretim i nenit 6 të KEDNJ-së nga ana e GJEDNJ-së, përbën një garanci procedurale më shumë për shtetasit e vendeve që kanë nënshkruar Konventën e sipërpërmendur.

Po të njëjtin qëndrim për detyrimin e organeve shtetërore, që të garantojnë njoftimin në mënyrë të rregullt të të pandehurit, se në ngarkim të tij ka një procedim penal, e gjejmë edhe për gjykimin *Sejdovic kundër Italisë*. Në këtë gjykim, GJEDNJ-ja ka shkuar edhe më tej, duke vërejtur se: “Dhunimi i nenit 6 të KEDNJ-së ka ardhur si pasojë e keqfunksionimit të legjislacionit dhe procedurave të brendshme, shkaktuar nga mungesa e një mekanizmi efektiv që të bënte të mundur realizimin e së drejtës të personave të dënuar në mungesë, të cilët edhe të painformuar në mënyrë efektive për gjykimin në ngarkim të tyre, edhe që nuk kishin hequr dorë në mënyrë të qartë nga e drejta për t'u mbrojtur, për të përfituar që një gjykatë tjetër të shprehë përsëri në lidhje me akuzat.”

Gjithashtu, Komiteti i Ministrave të Këshillit të Europës ka miratuar rezolutën (75) 11 “Për kriteret e gjyimit në mungesë të të akuzuarit”, duke u rekomanduar shteteve anëtare që të mbajnë parasysh 9 rregulla minimale: i) Askush nuk duhet të gjykohej pa pasur një thirrje për gjyq në kohë. ii) Kjo thirrje për gjyq duhet të ketë të sanksionuara edhe pasojat, nëse i akuzuari nuk vjen në gjykim. iii) Kur gjykata vëren se edhe pse i akuzuari është njoftuar dhe nuk është paraqitur, ajo, nëse çmon se prania e tij në proces është e pazëvendësueshme ose beson se i akuzuari është penguar të paraqitet, duhet të vendosë shtyrjen e procesit. iv) I akuzuari nuk duhet të gjykohej në mungesë, nëse është e mundur të transferohen procedimet te një shtet tjetër ose të aplikohet për ekstradim. v) Kur i akuzuari gjykohej në mungesë, provat duhet të merren në mënyrë të zakonshme dhe mbrojtja duhet të ketë të drejtë të ndërhyjë. vi) Një vendim gjykate i dhënë në mungesë duhet t'i njoftohet personit sipas rregullave për njoftimet dhe marrjes dijeni brenda afatit të parashikuar për apelim. Ky afat duhet të fillojë që nga dita e marrjes dijeni efektivisht të personit, përveçse kur ai qëllimisht i fshihet drejtësisë. vii) Çdo personi të gjykuar në mungesë, duhet t'i jepet e drejta për apelim me çdo lloj mjeti ligjor, që do t'i ishte dhënë sikur ai të ishte i pranishëm. viii) Për personin e gjykuar në mungesë, të cilit nuk i është bërë njoftimi në mënyrën e duhur, duhet të ketë një mjet ankimi që t'i mundësojë atij shfuqizimin e vendimit. ix) Një person i gjykuar në mungesë, por që njoftimi i është bërë në rregull, duhet të ketë të drejtën e një rigjykimi në mënyrën e zakonshme, nëse ai mund të provojë mungesën e tij para gjykatës për arsye të pavarura nga vullneti i tij.

Gjykata Europiane është shprehur se të informosh dikë për një proces të hapur kundër tij është një akt gjyqësor i një rëndësie të veçantë, që duhet bërë në përputhje me kërkesat procedurale dhe thelbësore, të cilat garantojnë ushtrimin efektiv të të drejtave nga ana e të pandehurit. Njoftimi i paqartë dhe joformal nuk mjaftojnë. Nëse mund të pranohet një njoftim edhe tërthorazi, heqja dorë duhet të jetë e qartë. Është një e drejtë e personit të dënuar *in absentia*, i cili nuk rezulton se ka hequr dorë në mënyrë të qartë nga e drejta e tij për t'u paraqitur në gjykim, të ketë në të gjitha rastet një vendim të ri mbi akuzat. (*Sejdovic kundër Italisë 2000*.) Sipas praktikës së Gjykatës Europiane, është detyrë e autoriteteve shtetërore përkatëse që të njoftojnë në mënyrë rigorozë, konform kërkesave procedurale, të pandehurin ndaj të cilit ka filluar një proces penal, pasi vetëm në këtë mënyrë mund të arrihet në përfundimin se i pandehuri ka hequr dorë me vullnetin e tij të lirë nga pjesëmarrja në gjykim. Vërtetimi i këtyre fakteve, sipas kësaj gjykate, për të dyja rastet, është detyrë e organeve kompetente. Dispozitat procedurale për njoftimet vendosin një rend të caktuar për mënyrën e njoftimit të akteve për të pandehurin, prandaj duhet respektuar rendi sipas preferencës ligjore për këtë qëllim. Me këtë detyrim të organeve përkatëse shtetërore, për të njoftuar në mënyrë rigorozë të pandehurin dhe për të provuar se ai i fshihet drejtësisë, është e lidhur e drejta e tij për të marrë pjesë në gjykim, si dhe e drejta e gjykatës për të vendosur për gjykimin e tij në mungesë kur janë respektuar në mënyrë rigorozë dispozitat për njoftimin.

Në lidhje me përfaqësimin dhe ushtrimin e së drejtës së ankimit të të pandehurit, nga mbrojtësi i caktuar nga familjarët e tij, në vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr. 30, datë 17.6.2010, është pranuar se “..... E drejta e të pandehurit për të marrë pjesë në gjykim, si dhe për të zgjedhur përfaqësuesit ligjorë është një e drejtë kushtetuese vetjake, e cila nuk mund të transferohet te familjarët. Po ashtu, parashikimi në nenin 48/3 për mundësinë e familjarëve për të pajisur me prokurë mbrojtësin e të pandehurit, nuk nënkupton transferimin e së drejtës për të zgjedhur mbrojtësin nga i pandehuri te familjarët, por nënkupton edhe ushtrimin e vullnetit të këtij të pandehuri nëpërmjet familjarëve. Me fjalë të tjera, i pandehuri e ushtron

këtë të drejtë vetjake nëpërmjet familjarëve të tij, të cilët kanë mundësinë objektive për të kontaktuar me avokatë, në mënyrë që këta të fundit të shqyrtojnë mundësinë për të marrë cilësinë e mbrojtësit ligjor të të pandehurit. Në këto kushte, në qoftë se ka mospërputhje ndërmjet vullnetit të të pandehurit dhe vullnetit të familjarëve të tij, që kanë keqinterpretuar vullnetin e të pandehurit ose kanë pasur një vullnet të ndryshëm për mbrojtësin ligjor, duhet të mbizotërojë vullneti i të pandehurit, i cili në çdo rast mund të refuzojë ose shkarkojë mbrojtësin e zgjedhur nga familjarët Në rastin e gjykimit në mungesë, GJEDNJ-ja përcakton qartë se është detyrë e autoriteteve publike që të informojnë të pandehurin nëse ka ose jo një procedim penal në ngarkim të tij, pasi vetëm në këtë mënyrë mund të arrihet siguria se i pandehuri ka hequr dorë me vullnetin e tij të lirë nga pjesëmarrja në gjykim. Në këtë mënyrë duhet që autoritetet shtetërore të marrin të gjitha masat e nevojshme për të informuar të pandehurin dhe vetëm nëse janë të sigurt se ai ka marrë njoftim në formën që parashikon ligji, atëherë mund të vazhdohet me procedimin në mungesë. Pra, lejohet zgjedhja e avokatit nga ana e familjarëve vetëm nëse këta të fundit shprehin vullnetin e të pandehurit për të hequr dorë nga pjesëmarrja në proces dhe jo të investohen me këtë zgjedhje, nëse nuk kanë kontakte me të pandehurin, çka sipas GJEDNJ-së është detyrë e organeve kompetente shtetërore. E njëjta situatë është edhe për sa i përket ankimit. Familjarët e të pandehurit mund të paraqesin ankim vetëm në rast se janë duke përmbushur vullnetin e të pandehurit dhe vetëm nëse i pandehuri ka dijeni se ndaj tij ka filluar e po zhvillohet një proces penal. Në këtë mënyrë është rigoroz zbatimi i procedurave të njoftimit. Duke këmbëngulur për domosdoshmërinë e njoftimit konform kërkesave ligjore dhe standardeve për këtë problem në çështjen Sejdocic kundër Italisë, GJEDNJ-ja u shpreh se nuk përbën provë për të vërtetuar se i pandehuri po i shmanget gjykimit nga vetë fakti se i pandehuri është larguar nga vendbanimi dhe nuk gjendet menjëherë pasi ka ndodhur vepra. Në këto kushte, gjykata duhet të pranojë mbrojtësin e zgjedhur nga familjarët e të pandehurit vetëm nëse provon se ato po veprojnë në bazë të porosisë që kanë marrë nga i pandehuri. Po i njëjti arsyetim duhet të ndiqet edhe në rastin kur është një avokat i zgjedhur nga familjarët e të pandehurit që kërkon rivendosjen në afat për të ankimuar vendimin e një shkalle më të ulët. Në këtë rast gjykata duhet të hetojë nëse vërtet i pandehuri nuk ka pasur dijeni për gjykimin e zhvilluar kundër tij dhe nëse mbrojtësi ligjor i zgjedhur nga familjarët e të pandehurit është zgjedhur me dijeninë e këtij të fundit”.

Nga ana tjetër, Kolegjet e Bashkuar të Gjykatës së Lartë në vendimin e tyre udhëzojnë të gjykuarin se: “.....në kushtet kur ka ezauruar të drejtën e ankimit dhe kur Gjykata e Lartë është shprehur njëherë me vendim në lidhje me rekursin e paraqitur prej tij, **mund të zgjidhte mënyra të tjera ankimi**, të parashikuara nga ligji, kundër vendimeve gjyqësore që ai kundërshton. Rishqyrtimi i rekursit nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në kushtet kur ai është shprehur njëherë në lidhje me mospranimin e rekursit të paraqitur nga pala, jo për shkak të paraqitjes së tij tej afatit ligjor, bie ndesh me parimin e res judicata (gjëja e gjykuar), pasi i njëjti Kolegj nuk mund të shqyrtojë dhe shprehet dy herë në lidhje me rekursin e paraqitur nga e njëjta palë kundër të njëjtit vendim të gjykatës së apelit”. Sa sipër vjen në kundërshtim me frymën edhe udhëzimet e Konventës Europiane të D.NJ., e cila u lë shteteve kontraktuese një diskrecion të gjerë lidhur me zgjedhjet e mjeteve, për të siguruar se sistemi i tyre ligjor është në përputhje me kërkesat e nenit 6 të Konventës. Detyra e Gjykatës Europiane është të shqyrtojë nëse rezultati që Konventa kërkon është arrirë nga shtetet kontraktuese. Veçanërisht mjetet procedurale, të ofruara nga legjislacioni i brendshëm dhe praktika, duhet të tregojnë se kanë qenë efektive, kur një person i akuzuar penalisht as nuk ka hequr dorë nga të drejtat e tij për t’u dëgjuar dhe mbrojtur personalisht, dhe as nuk i është fshehur drejtësisë. **Mospranimi për të rihapur procedurat e zhvilluara në mungesë të të akuzuarit, pa asnjë të dhënë se i akuzuari ka hequr dorë nga të drejtat e tij për të qenë i pranishëm, konsiderohet “një shkelje flagrante dhe mohim i drejtësisë”**. Rihapja e çështjes brenda afateve ligjore, kundër një vendimi të dhënë në mungesë, kur mbrojtësi e kishte autoritetin për të kërkuar pranimin e provave të reja, e bëjnë të detyrueshëm ndryshimin e vendimit dhe të akuzave, në atë mënyrë që procedimet në tërësi do të konsiderohen të drejta (Stoichkov kundër Bullgarisë). As një shkronjë, por as dhe shpirti i nenit 6 të Konventës nuk e ndalojnë një person të heqë dorë nga të drejtat e tij, me dëshirë shprehimisht ose taktikisht. Por megjithatë për qëllimet e Konventës do të konsiderohet efektive, që të drejtat e atij, që ka hequr dorë prej tyre, të sanksionohen pa ekuivoke dhe të shoqërohen me një minimum të garancive, për shkak të rëndësisë së tyre.

Duke pasur parasysh sa sipër, Gjykata Kushtetuese ka konkluduar se në zbatim të nenit 46 të Konventës lind detyrimi, si për çdo shtet nënshkrues të saj, edhe për Republikën e Shqipërisë që të bëjë të mundur lejimin e shtetasve, që efektivisht nuk kanë pasur dijeni për një procedim penal në ngarkim të tyre, të kenë të drejtën për rihapjen e procesit gjyqësor në përputhje me nenin 147 të Kodit të Procedurës Penale Gjykata Kushtetuese çmon se ky detyrim lind edhe për të gjitha organet gjyqësore të çdo shkalle, përfshirë edhe gjykatën referuese, e cila ka detyrimin që legjislacionin e brendshëm ta aplikojë në përputhje me Kushtetutën dhe KEDNJ-në. Kur ligjet kombëtare lejojnë realizimin e gjykimeve në mungesë për një person “të akuzuar penalisht”, menjëherë sapo ai merr dijeni për këtë proces, duhet të ketë mundësinë e së drejtës për t’u dëgjuar nga gjykata për një vendim të freskët mbi pretendimet e akuzës. Autoritetet kombëtare kanë një marzh vlerësimi për zgjedhjen e mjeteve në sistemet e tyre ligjore, por, me kusht që këto mjete juridike të jenë në përputhje me standardet e vendosura nga neni 6/1 i Konventës (*Colozza kundër Italisë, 1985*).

Për më tepër që Kolegjet e Bashkuara në kushtet kur jemi përpara një vendimi unifikues duhet të tregonin qartësisht se **cilat janë rrugët ligjore (për të realizuar një “rigjykim”), që duhet të ndjekë një i pandehur i gjykuar në mungesë**, për të cilin nuk vërtetohet t’i jetë fshehur hetimit dhe gjykimit të çështjes, nuk është njoftuar dhe nuk i është komunikuar personalisht asnjë akt i procedimit hetimor e gjyqësor dhe nuk vërtetohet përputhja e vullnetit të tij me atë të familjarëve të cilët i kanë caktuar mbrojtës. Referuar dispozitave të Kodit të Procedurës Penale, në kushtet kur rishikimi i një vendimi penal mbështetur në nenin 450 të Kodit të Procedurës Penale kërkon në mënyrë taksative ekzistencën e njërit prej katër kushteve (kushte, të cilat nuk kanë të bëjnë me sa arsyetohet më lart), mendojmë se i vetmi mjet për ushtrimin e së drejtës kushtetuese për ankim (rekurs) të të pandehurit do të ishte rivendosja e tij në afatin e paraqitjes së rekursit.

2. Në lidhje me pyetjen e shtruar se: “Nëse gjykata më e lartë vendos mospranimin e ankimit ndaj vendimit të gjykatës më të ulët për shkak të kalimit të afatit, a mund të kërkohej rivendosje në afat për të ushtruar ankim ndaj të njëjtit vendim?”, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë arritur në përfundimin unifikues si më poshtë: ***“Në rastet kur gjykata më e lartë ka vendosur mospranimin e ankimit ndaj vendimit të gjykatës më të ulët, për shkak të kalimit të afatit, i pandehuri apo mbrojtësi i tij mund të kërkojnë rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar ankim ndaj të njëjtit vendim”***. Për sa i përket këtij përfundimi të Kolegjeve të Bashkuara, ne gjyqtarët në pakicë vlerësojmë se ai është i mbështetur në ligj me të njëjtin arsyetim që bëjnë Kolegjet, por nuk jemi dakord me arsyetimin se vetëm në këtë rast i pandehuri apo mbrojtësi i tij mund të kërkojnë rivendosjen në afat të së drejtës për të ushtruar ankim, pasi siç arsyetua më lart, të pandehurit duhet t’i njihet kjo e drejtë edhe për rastet e pikës 1 të këtij vendimi. Pavarësisht të qenit pro mendimit të shumicës për këtë sentencë unifikuese, në kushtet kur kjo sentencë unifikuese nuk ka të bëjë drejtpërdrejt me rastin në gjykim dhe me atë çka është vendosur nga Kolegjet e Bashkuara (pasi pyetja dhe sentenca unifikuese janë përfshirë në vendim vetëm për efekt unifikimi), ne gjyqtarët në pakicë mbetemi tërësisht kundër vendimit për mospranimin e rekursit të të pandehurit, të vendosur nga Kolegjet e Bashkuara.

3. Për sa i përket pyetjes së fundit (të tretë), të shtruar nga Kolegji Penal se: “Në rastin e më shumë se një të pandehuri, kur çështja shqyrtohet mbi bazën e ankimit të një pjese të tyre, të pandehurit që nuk kanë ushtruar të drejtën e ankimit, a u lind kjo e drejtë pasi vihen në dijeni të vendimit, nëse gjykata më e lartë në përfundim është shprehur për të gjithë të pandehurit bashkë?”, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë kanë arritur në përfundimin unifikues se:

“Në çështjet penale me disa të pandehur, gjykata nuk duhet të pranojë kërkesën për rivendosje në afat të së drejtës së ankimit, të paraqitur nga i pandehuri, i cili nuk ka ushtruar ankim, kur konstatohet se çështja është gjykuar mbi bazën e ankimit të një bashkë të pandehuri.

Pavarësisht sa më sipër, në çështjet penale me disa të pandehur, gjykata duhet të pranojë kërkesën për rivendosje në afat të së drejtës së ankimit, të paraqitur nga i pandehuri, i cili nuk ka ushtruar ankim, kur ankimi i bashkë të pandehurit nuk është pranuar për një nga shkaqet e parashikuara në pikën 1 të nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale, si dhe kur gjykata është shprehur në vendim vetëm për ankimin e të pandehurit që ka ushtruar të drejtën e ankimit dhe jo për gjithë të pandehurit.”

Paragrafi i parë i këtij përfundimi unifikues mbështetet në nenin 416 të Kodit të Procedurës Penale,

i cili parashikon se: “Ankimi i bërë nga një i pandehur, kur nuk bazohet vetëm në motive personale, vlen edhe për të pandehurit e tjerë.....”. Në interpretim të kësaj dispozite, Kolegjet e Bashkuara arsyetojnë se: “.....në çdo rast, ankimi, i cili është pranuar për t’u shqyrtuar nga gjykata, i heq mundësinë të pandehurit (bashkë i pandehur), i cili nuk ka ushtruar ankim, vetë ose nëpërmjet mbrojtësit të tij, që të kërkojë rivendosjen në afat për shkak se, bazuar në dispozitën e cituar më sipër, ai do të konsiderohet se e ka ezauruar të drejtën e ankimit. Për rrjedhojë, në kushtet kur gjykata është investuar në shqyrtimin e ankimit dhe është shprehur për bazueshmërinë ligjore të pretendimeve të parashtruara në ankim, i pandehuri nuk legjitimohet të kërkojë rivendosje në afat”. Ne gjyqtarët në pakicë, mbështetur në argumentet e dhëna nga ana jonë, në përgjigje të pyetjes së parë të shtruar për zgjidhje, çmojmë se nga ky përfundim unifikues duhej të përjashtoheshin rastet kur i pandehuri, që nuk ka paraqitur ankim, është gjykuar në mungesë, nuk vërtetohet se i fshihet procedimit, nuk vërtetohet dijenia e tij mbi gjykimin dhe aktet e tij, si dhe nuk përputhet vullneti i tij me atë të familjarëve për caktimin nga këta të fundit të një mbrojtësi.

Nga ana tjetër, jemi dakord me përfundimin unifikues të paragrafit të dytë, sipas të cilit në rast se ankimi i paraqitur prej bashkë të pandehurit tjetër, nuk është pranuar për një nga shkaqet e parashikuara në pikën 1 të nenit 420 të Kodit të Procedurës Penale, i pandehuri (bashkë i pandehur), i cili nuk ka ushtruar ankim, legjitimohet të kërkojë rivendosje në afat të të drejtës së tij për t’u ankuar kundër vendimit të gjykatës.

Edhe në këtë rast, megjithëse edhe për këtë përfundim unifikues jemi dakord, me përjashtimin e përmendur më lart, për shkak se në çështjen në gjykim i pandehuri ka ushtruar rekurs, mendojmë se përgjigja e pikës së tretë nuk ndikon në zgjidhjen e çështjes, por ka vetëm vlera për unifikimin e praktikës gjyqësore, ndaj përsëri mbetemi tërësisht kundër vendimit të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Përfundimisht, gjyqtarët në pakicë vlerësojnë se nuk duhej të ishte vendosur mospranimi i rekursit të të pandehurit Edmond Spahaj për shkaqet e përshkruara në vendimin e shumicës së Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, por duke u gjykuar, çështja në themel të merrej në shqyrtim rekursi i të pandehurit në lidhje me vërtetimin ose jo të shkaqeve të parashikuara nga neni 432 i Kodit të Procedurës Penale, duke u vendosur në fund sipas njërit prej rasteve të përcaktuara në nenin 441 të Kodit të Procedurës Penale.

Anëtarë: Gani Dizdari, Andi Çeliku